

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/75/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

122/2011. (V. 11.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. január 25-én előterjesztett **panaszát** a 2011. május 11-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a T.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. január 25-én a T.-i Rendőrkapitányságon terjesztette elő a Testülethez címzett panaszbeadványát, amelyben a vele szemben aznap fogantatóított közlekedésrendészeti intézkedést, szabálysértés megállapítását és a rendőri hangnemet sérelmezte. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatára továbbította a panaszossal szemben fogantatóított rendőri intézkedéssel összefüggő iratokat a Testület felé. A Testület a panaszbeadványt 2010. február 16. napján érkezett.

I.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszos 2011. január 25-én éjszaka T. városban közlekedett személygépkocsival, egy utast szállítva. 22 óra 17 perckor az A. tér egyik

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

háza előtt rendőrök állították meg azzal az indokkal, hogy egy STOP táblát figyelmen kívül hagyott a régi autóbusz-végállomás kereszteződésében a Gy. úton.

A panaszos egyrészt a rendőri intézkedés „minőségét”, hangnemét és az utasával szemben tanúsított magatartást sérelmezte. Másrészt pedig – álláspontja szerint – a szabálysértést, amivel meggyanúsították, nem követte el. Az áthaladása előtt meg kellett ugyanis állnia, mert egy Trabant állt előtte a kereszteződésben.

A intézkedő rendőrök – akiknek azonosító számát a panaszos megjegyezte – azt mondták neki, hogy fel fogják jelenteni, de a jegyzőkönyvből másolatot nem kötelesek adni.

A panaszos a fentiek miatt kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

2) A panaszos ellen az intézkedő rendőrök 2011. január 26. napján szabálysértési feljelentést tettek a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 28. §-ának (2) bekezdés b) pontjába ütköző szabálysértés elkövetése miatt. A szabálysértési feljelentésből a panasszal összefüggésben további információk ismerhetők meg.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök 2011. január 25-én szolgálatuk teljesítése során, 22 óra 20 perckor T. városban, a Gy. úton haladtak szolgálati gépkocsival V. község felől a R. út irányába. Az autószalonnak közelébe érve arra lettek figyelmesek, hogy a R. út irányából egy személygépkocsi a Gy. út kereszteződéséhez érve balra irányjelzővel, besorol a balra kanyarodó sávba, majd a sárgán villogó forgalomirányító berendezésnél a STOP táblánál való szabályos megállás után rákanyarodik balra a Gy. útra. Miután ez a személygépkocsi a manővert elvégezte, a R. út irányából a Gy. úti kereszteződéséhez érkezett a panaszos által vezetett gépkocsi, majd minimális lassítást követően a STOP táblát figyelmen kívül hagyva, a sárgán villogó forgalomirányító berendezésnél továbbhaladt a H. út irányába. Ekkor a kereszteződésben keresztező forgalom nem volt.

A rendőrök ezt követően intézkedés alá vonták a gépjárművet, az azt vezető panaszost és utasát. Az intézkedés során a panaszos a személyes és a gépjármű papírjait, az utas pedig a személyes okmányait adta át a rendőröknek.

A rendőrök az okmányokat rendben találták, majd pedig közölték a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, amikor a Gy. út és R. út kereszteződésében a STOP táblát figyelmen kívül hagyta, és minimális lassítással áthaladt a kereszteződésen.

A panaszos a rendőrök azon kérdésére, hogy elismeri-e a szabálysértést, nemmel válaszolt.

Ekkor közölték a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértés elkövetése miatt ellene szabálysértési feljelentést tesznek. Pár perc türelmét kérték, hogy rögzíthessék adatait. A rendőrök elindultak a szolgálati gépkocsi irányába, amikor is a panaszos minősíthetetlen hangnemben kezdett beszélni. A rendőrök ekkor visszamentek a panaszoshoz és felszólították, hogy kulturáltan beszéljen velük, mivel ők is kulturáltan beszéltek vele és utasával, illetve ne tegezze őket, mert elvárják, hogy a tiszteletet ő is megadja nekik. A panaszos erre azt válaszolta, hogy „ne keménykedj, kisgyerek, az erős gyerekek nem nálatok kezdődnek”.

Az ügyeletes tiszt segítségével a panaszost és utasát, valamint a gépkocsit a körözési rendszerben leellenőrizték, abban egyikük sem szerepelt.

A rendőrök szakszerűen kitöltötték az RK lapot, amit részletesen ismertettek a panaszossal. Megkérdezték tőle, hogy családi állapotára, munkahelyére stb. vonatkozóan kíván-e nyilatkozatot tenni, amire nemmel felelt, de a lapot aláírta, és azon aláhúzta, hogy a szabálysértést nem ismeri el.

Közölték a panaszossal, hogy az intézkedést befejezték, amikor is rájuk förmedt, hogy adjanak neki egy jegyzőkönyvet az intézkedésről, mert egy ismerőse azt mondta neki, hogy a rendőr ilyen esetben köteles azt adni. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy szabálysértési feljelentés esetén csak RK lapot kötelesek kiállítani – amit ismertettek is vele –, azt követően pedig megírják a feljelentést a rendőrkapitányságon, amit megküldenek a szabálysértési előadónak, és a panaszos 30 napon belül értesítést fog kapni a szabálysértési hatóságtól.

Ezt követően a panaszos felírta mindhárom rendőr azonosító számát, és közölte, hogy panaszt fog tenni.

A szabálysértési feljelentés tartalmazza továbbá azt is, hogy a rendőri intézkedésről hangfelvétel készült, megjegyzésként pedig azt, hogy a panaszos viselkedése az intézkedés során agresszív volt, és miután bement a rendőrkapitányságra panaszt tenni, a panaszban végig valótlan állított.

3) A Testület további kérdéseket tett fel írásban a panaszosnak, amelyekre azonban a panaszos az állásfoglalás meghozataláig nem válaszolt.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A T.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszossal szemben a T.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr és Járőrszolgálati Alosztályának három rendőre – egy r. zászlós járőrvezető és két r. törzsőrmester járőr – intézkedett.

2) Az intézkedő rendőrök jelentés-kiegészítést készítettek a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

a) A r. zászlós járőrvezető jelentésében előadottak – a szabálysértés elkövetésének körülményei, a panaszos viselkedése, a rendőrök fellépése, intézkedésükről való tájékoztatás és az általuk használt hangnem kérdésében – nagyjából megegyeznek a szabálysértési feljelentés tényállásában írtakkal [állásfoglalás I. rész 2) pont].

A rendőri jelentés azt a többletinformációt tartalmazza, hogy a r. zászlós panaszos és gépkocsija, valamint utasa okmányainak leellenőrzését követően a szabálysértés közlésekor megjelölte, hogy a panaszos a magatartásával a KRESZ 28. §-ának (2) bekezdés b) pontjába ütköző szabálysértést követett el.

A panasz azon részével összefüggésben, hogy a panaszos a rendőri intézkedésről jegyzőkönyvet követelt, a rendőr úgy nyilatkozott, hogy felvilágosította a panaszost, miszerint szabálysértési feljelentés esetén csak RK lapot kell az intézkedő rendőrnek kiállítani – amit jelen esetben ismertetett is vele –, továbbá egy szabálysértési feljelentést ír a T.-i Rendőrkapitányságon, amit a szabálysértési előadónak megküld, és majd azok után 30 napon belül a panaszos a szabálysértési hatóságtól fog kapni egy határozatot a szabálysértési eljárásról, illetve annak további menetéről. A rendőr megpróbálta elmagyarázni a panaszosnak, hogy a helyszínen csak „a közigazgatási szabályok körébe tartozó szabálysértések” esetén töltenek ki a helyszínen jegyzőkönyvet, amiből az elkövető valóban kap egy példányt, de amit a panaszos elkövetett, az nem tartozik ezen szabálysértések körébe. Ezt a választ a panaszos nem volt hajlandó elfogadni.

Amikor pedig a panaszos a rendőrök szolgálati egyenruháján feltüntetett jelvéyszámokat felírta, és közölte, hogy panaszt fog tenni, a rendőrök felvilágosították, hogy amennyiben panasszal kíván élni a rendőri intézkedéssel szemben, akkor azt megteheti a T.-i Rendőrkapitányságon vagy a Testületnél.

A r. zászlós jelentésében – a panaszos viselkedésén (az intézkedés során végig agresszív volt, minősíthetetlen hangnemen beszélt a rendőrökkel) túlmenően – megjegyezte, hogy a panaszos utasa az intézkedés során végig próbálta csitítani, nyugtatni a panaszost, illetve többször mondta neki, hogy „hagyd már az egészet, nyugodj inkább meg”. A rendőr előadta továbbá azt is, hogy az intézkedés során mind a panaszossal, mind pedig az utasával szemben „a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében megfogalmazott módon, és annak megfelelően, nyugodt, kulturált és tiszteletteljes hangnemen beszéltek”.

b) A rendőri intézkedésben résztvevő két r. törzsőrmester szintén kiegészítő jelentést készített a panaszos által sérelmesnek tartott rendőri intézkedés körülményeiről.

A jelentések tartalmilag (a szabálysértés körülményei, a panaszos viselkedése, a rendőrök fellépése, az intézkedésükről való tájékoztatás és az általuk használt hangnem tekintetében) megegyeznek a r. zászló járőrvezető által készített jelentés-kiegészítésben foglaltakkal [állásfoglalás II. rész 2) a) pont], azzal a kiegészítéssel, hogy mindhárom rendőr mind a panaszossal, mind utasával szemben nyugodt, kulturált és tiszteletteljes hangnemben beszélt, a panaszos „utasának éppen ezért nem is volt semmi kifogása, illetve panasza az intézkedéssel szemben”.

3) A rendőrség megküldte a rendőri intézkedés során készített hangfelvétel másolatát. Az 1 perc 55 másodperc hosszúságú felvételen az intézkedésnek csak egy részlete hallható.

Az intézkedő rendőr felhívja a panaszos figyelmét, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) értelmében az intézkedésről hangfelvétel készül. Ezt követően a panaszos megkérdezi, hogy „mi a probléma?”. A rendőr azt válaszolja, hogy a panaszos szabálysértést követett el. A panaszos megkérdezi, hogy „hol?”. A rendőr pedig azt feleli, hogy „itt, ahogy átment a kereszteződésben. Sárgán villog a lámpa, ott van egy STOP tábla, amit ön figyelmen kívül hagyott. A KRESZ előírja, hogy a STOP táblánál az autót meg kell állítani, és utána úgy indulunk tovább. Ön ezt elmulasztotta, minimális lassítással átjött a kereszteződésben”.

Eközben a r. törzsőrmester nő hangját lehet hallani, aki azt mondja, hogy „... még a forgalmi engedélyt. Lesz még egy alkoholszondás ellenőrzés. Be kell kapni ezt a csövet, és jó sokáig egyenletesen, megszakítás nélkül kell fújni.” Ezt követően elmagyarázzák a rendőrök a panaszosnak a szonda működését és a teszt elvégzését.

Később az hallható, amint az intézkedő rendőr megkérdezi a panaszost, hogy a szabálysértés elkövetésének tényét elismeri-e, amire a panaszos nemmel felel. A rendőr erre azt mondja: „Miért nem? Nem állt meg, hát láttuk többen. Jó, ebben az esetben feljelentem önt. 30 napon belül valószínűleg be kell mennie a ... t. városi ön?” A panaszos igennel felel. „Jó, akkor az itteni szabálysértési előadótól fog kapni egy határozatot, valószínűleg be fogják hívni. Jó? Pár perc türelmét kérem, megírjuk a papírokat, és akkor kap egy feljelentést.”

III.

1) A panaszos sérelmezte beadványában a szabálysértés megállapítását, amellyel kapcsolatban a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal

fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben indult szabálysértési eljárást felülbírálja.

2) A panasz azon részével kapcsolatban, hogy a panaszos utasával szemben milyen magatartást tanúsítottak a rendőrök, a Testület a következőket állapítja meg.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján – az állásfoglalás III. rész 1) pontjában részletezett rendőri intézkedések, kényszerítő eszköz-alkalmazások és mulasztások miatt az fordulhat panasszal a Testülethez, akinek az az alapvető jogát sértette. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése szerint a panasz meghatalmazott útján is előterjeszhető. Az idézett rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (, illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy).

A fentiek alapján más személy alapvető jogainak vélt vagy valós megsértése miatt, a Testülethez panaszt előterjeszteni nem lehet. Jelen ügyben a panaszos az utasától meghatalmazást nem csatolt, ezért a panaszbeadvány ezen részét a Testület nem tudta vizsgálni, mivel azokat nem az arra jogosult terjesztette elő.

IV.

A panaszos sérelmezte beadványában a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést és a rendőri intézkedés végrehajtásának módját, hangnemét.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ának (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát az alábbiak szerint.

1) A közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44. §-a szabályozza, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog (egyben kötelezettség) a rendőrséget minden esetben megilleti (és terheli).

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendőrségi dokumentumok (a szabálysértési feljelentés, a rendőrök jelentése és a rendőrségi hangfelvétel) tanúsága szerint a rendőrök a helyszínen közlekedési szabálysértést észleltek: azt, hogy a panaszos a STOP táblánál nem állt meg és minimális lassítással haladt át az útkereszteződésben.

A szabálysértési feljelentésben az szerepel, hogy az intézkedő rendőr a KRESZ 28. §-ának (2) bekezdés b) pontjába ütköző szabálysértés elkövetése miatt tett feljelentést a panaszos ellen. A megjelölt jogszabályhely szerint a másik jármű érkezési irányától függetlenül elsőbbséget kell adni az útkereszteződésben az olyan útról érkező

járművel, amelyen az útkereszteződés előtt „Elsőbbségadás kötelező” vagy „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla van, a keresztező – illetőleg a kiegészítő táblán vastag vonallal jelzett – útról érkező jármű részére. A KRESZ 12. §-a határozza meg az elsőbbséget szabályozó jelzőtáblákat. A 12. § (1) bekezdés b) pontja szól arról, hogy az „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező” tábla azt jelzi, hogy az útkereszteződésnél – a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt, ilyen útburkolati jel hiányában az útkereszteződésbe való behaladás előtt – meg kell állni, és a keresztező (betorkolló) úton – illetőleg, ha a jelzőtábla alatt az útkereszteződés alaprajzi vázlatát feltüntető kiegészítő tábla van, az ezen vastag vonallal jelzett úton – érkező jármű részére elsőbbséget kell adni.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 44. §-ának (1) bekezdése szerint annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi, az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértését valósítja meg. A Testület ehelyütt utal arra is, hogy a Szabs. r. 44. §-ának (3) bekezdése úgy fogalmaz, hogy az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés esetében a rendőrség helyszíni bírságot szabhat ki.

A Testület az állásfoglalás III. rész 1) pontjában már ismertetett hatáskörét megalapozó rendelkezés alapján nem járhat el szabálysértési hatóságként, szabálysértési felelősség fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására hatásköre nem terjed ki. Töretlen gyakorlata alapján ugyanakkor a szabálysértési tényállásszerűséget a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja: abból a szempontból tehát, hogy egy adott helyzetben a szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, mert enélkül azoknak az egyébként a hatáskörébe tartozó rendőri intézkedésnek az értékelésére sem lenne képes, amelyek alapja a rendőrség megítélése szerint valamely szabálysértés elkövetése.

A Testület a panaszost további nyilatkozattételre hívta fel a panaszolt rendőri intézkedés részleteit illetően, azonban az állásfoglalás meghozataláig a panaszos újabb információkat nem szolgáltatott. A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy fennállt a közlekedési szabálysértés azon minimális gyanúja, ami a rendőri intézkedés foganatosítását igényelte.

A Testület megítélése szerint a fent részletezettek észlelése alapján a rendőr intézkedési kötelezettsége fennállt: közbiztonságot sértő körülményt észlelt, illetőleg a Szolgálati Szabályzat fentebb említett 3. §-ának (1) bekezdésében írt „szabálysértés észlelése” fordulata valósult meg. Ugyanakkor ehelyütt ismételt megjegyzi, hogy ez a megállapítása nem jelent az ügyben érdemi állásfoglalást a szabálysértés elkövetésével kapcsolatban.

A panaszos megállításának és igazoltatásának kérdésében a Testület utal az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésére, amely az igazoltatás okait tartalmazza. Eszerint: a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a

közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megállapítása szerint a panaszos igazoltatására mind a közrend védelmi ok [Rtv. 29. § (1) bekezdés 1. fordulat], mind pedig a közlekedésrendészeti ellenőrzés [Rtv. 29. § (1) bekezdés 6. fordulat] megfelelő jogalapot biztosított, ezért az intézkedés foganatosításával a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát jogszerűen korlátozták.

2) A panaszos sérelmezte beadványában az intézkedő rendőrök hangnemét.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a r. zászlós járőrvezető jelentésében is említett, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A panaszossal szemben intézkedő r. zászlós jelentésében a panasz ezen része tekintetében úgy nyilatkozott, hogy nyugodt, kulturált és tiszteletteljes hangnemben beszélt ő is és társai is a panaszossal és utasával szemben. Az intézkedésben résztvevő két r. törzsőrmester jelentéseikben hasonló tartalmú nyilatkozatot tettek. Mindhárom jelentés, valamint a szabálysértési feljelentés tartalmaz viszont arra vonatkozóan utalást, hogy éppen a panaszos volt az, aki kifogásolhatóan viselkedett: agresszív volt, több ízben káromkodott és minősíthetetlen hangnemben beszélt a rendőrökkel.

A rendőri intézkedés egy (1 perc 55 másodperc tartamú) részletét rögzítő hangfelvételen az hallható, hogy a rendőrök nyugodtan, kimérten beszélnek a panaszossal, elmagyarázzák az intézkedés okát és az alkoholszonda működésének lényegét is. Ezen a felvételen a panaszos csak néhány szó, illetve mondat erejéig hallható; sem a rendőrök, sem a panaszos részéről káromkodás, emelkedett hangnem nem tapasztalható.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján a rendőrség álláspontját találta meggyőzőbbnek. A megküldött hangfelvétel alapján ugyanakkor nem tudta

megállapítani, hogy a rendőrök minősíthetetlen hangnemben beszéltek a panaszossal. **A Testület az intézkedő rendőrök hangneme és az intézkedés végrehajtásának módja tekintetében a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem állapította meg.**

3) A panaszos sérelmesnek tartotta azt is, hogy a rendőrök a helyszínen nem adtak neki a foganatosított intézkedésről jegyzőkönyvet.

A panaszossal szemben intézkedő r. zászlós úgy nyilatkozott, hogy a helyszínen felvilágosította a panaszost arról, hogy szabálysértési feljelentés esetén csak RK lapot kell az intézkedő rendőrnek kiállítani, a megírt szabálysértési feljelentést pedig a szabálysértési előadónak továbbítják, és az ügy a szabálysértési hatósághoz kerül. A szabálysértési hatóság folytatja le a továbbiakban az eljárást. A helyszínen jegyzőkönyvet csak „a közigazgatási szabályok körébe tartozó szabálysértések” esetén töltenek ki, de a panaszos által elkövetett szabálysértés nem tartozik ezen szabálysértések körébe.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök megfelelő felvilágosítást adtak a panaszosnak, tekintettel arra, hogy jelen esetben helyszíni bírságot nem szabtak ki a panaszossal szemben, hanem feljelentést tettek a rendőrök. Ilyen esetben nincs jogszabályban előírt kötelezettsége a rendőrségnek arra, hogy jegyzőkönyvet készítsen a rendőri intézkedésről.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal korábbi állásfoglalásaiban [147/2008. (XII. 3.) sz., 490/2010. (XII. 1.) sz., 55/2011. (II. 23.) sz. állásfoglalások] megfogalmazottakra. Az elsőként említett panaszügyben a Testület tájékoztatást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést foganatosító rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás érintettjének (elszenvedőjének) kérésére. A válaszlevél szerint az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedést foganatosító rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az esetben ugyanakkor, ha a rendőr a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó cselekményt hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

Mivel a panaszossal szembeni rendőri fellépés során nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó cselekmény végrehajtására, megállapítható, hogy az intézkedő rendőröknek nem állt fenn jogszabályilag előírt kötelezettségük arra vonatkozóan, hogy a panaszos kérése alapján jegyzőkönyvet állítsanak ki.

A Testület ugyanakkor jelen állásfoglalásában is felhívja a figyelmet arra, hogy e kérdés rendezetlenségét a jogbiztonság érvényesülése szempontjából kifejezetten aggályosnak tartja. Megítélése szerint az állampolgárok számára biztosítani kellene azt

a jogot, hogy felkérhessék az eljáró rendőrt az általa észlelt tények jegyzőkönyvi rögzítésére, és hogy e jegyzőkönyvből kaphassanak egy eredeti példányt. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv számos esetben megkönnyíthetné az állampolgárok „jogainak és jogos érdekeinek hatékony érvényesítését” [lásd: 46/2003. (X. 16.) AB határozat], hozzájárulva a jogbiztonság elvének maradéktalan megvalósulásához. A Testület ezért az Rtv. 6/A. §-ának (1) bekezdés c) pontjában foglalt jogosítványa alapján kezdeményezi, hogy az országos rendőrfőkapitány adjon ki utasítást ebben a tárgyban.

Jelen esetben a Testület megállapította, hogy a panaszos által kért jegyzőkönyv felvételének és átadásának elmaradása – mivel a jegyzőkönyvezést ilyen esetben jogszabály nem teszi kötelezővé – nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűen történt, amelynek során a rendőrök megfelelő hangnemet használtak a panaszossal szemben, így alapjogi sérelem nem történt, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2011. május 11.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag